

KUVAILULEHTI

Monisteen julkaisija	<i>Kangasalan kunta, ympäristöosasto</i>
Monisteen julkaisuaika	<i>10.4.2001</i>
Tekijä	<i>Kangasalan kunta, ympäristöosasto, kaavoitustoimi</i>
Monisteen nimi	<i>RAPORTTI 1, Ohjelmointi</i>
Tiivistelmä	<i>Ohjelmointi maaseutualueiden osayleiskaavan vaiheraporttisarjan ensimmäinen osa. Siinä esitellään vuonna 1999 alkaneen osayleiskaavahankkeen taustat ja lähtökohdat, keskeiset intressitahot sekä kuvaillaan kaavahankkeen tulevia vaiheita.</i>
Asiasanat	<i>osayleiskaavoitus, maankäyttö, vaikutusten arviointi</i>
Tekstit	<i>Markku Lahtinen</i>
Ulkoasun suunnittelu	<i>Kaavoitustoimi</i>
Kansikuva ja muu piirretty kuvitus	<i>Kannen valokuva Lentokuva Vallas</i>
Kokonaissivumäärä	<i>12</i>
Julkaisun jakaja	<i>Kangasalan kunta, ympäristöosasto, asiakaspalvelutoimisto Kunnanvirasto II, Urheilutie 13, PL 50, 36201 Kangasala Puh. 03-3777111, faksi 03-3777350</i>
Maaseutualueiden osayleiskaava-alueen sijainti ja rajaus	KANGASALA

ESIPUHE

Maaseutualueiden osayleiskaavan tarkoituksena on kehittää maaseudun kylien elinvoimaa, taata olevien työpaikkojen ja palveluiden säilyminen.

Osayleiskaavas suunnittelun keskeisiä pohdinnan aiheita ovat vesihuollon järjestäminen, täydennysrakentamisen mahdollistaminen, liikenteen järjestelyt, kulttuurimaiseman hoito ja alueelle leimansa antavan maanviljelyselinkeinon tulevaisuudennäkymät.

Osayleiskaavan valmistelu on aloitettu vuoden 1999 aikana. Osayleiskaavan suunnitteluun liitetään vaikutusten arviointi, ns. kaava-YVA. Vaikutusten arviointi tekee suunnittelusta monivaiheisen prosessin, johon kansalaisten ja intressitahojen toivotaan aktiivisesti osallistuvan. Vaihtoehtoja vertailemalla suunnittelu etenee yleispiirteisestä yksityiskohtaiseen.

*Suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin etenemistä raportoidaan vaiheittain ja asiakokonaisuuksina. **Tämän raportin** tarkoituksena on antaa yleiskuva osayleiskaavahankkeesta, sen keskeisistä ratkaistavista ongelmista ja sen tämänhetkisestä vaiheesta.*

Jokaisen raportin lopussa on palautelomake, jolla kuka tahansa voi välittää ympäristöosastolle ajatuksiaan alueen suunnittelusta. Palautelomakkeilla saatua tietoa hyödynnetään osayleiskaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.

Kangasalla 10.4.2001

*Markku Lahtinen
kaavoitusarkkitehti*

*Susanna Virjo
Suunnittelija*

1. VIITEKEHYS

1.1. ALUEEN YLEISKUVAUS

Maaseudun osayleiskaava-aluetta ei voi kuvata lyhyesti ja kattavasti. Sille on ominaista sekä kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot että karut metsämannut. Se edustaa hämäläistä maaseudun kulttuurimaisemaa parhaimmillaan, mutta on toisaalla keskisuomalaista jylhää kalliometsää.

1.3. SUUNNITTELUTILANNE

Pirkanmaan seutukaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 6.6.1997. Seutukaava ohjaa maankäyttöä suunnittelualueella. Tärkeimmät peltoalueet Köyrässä, Lihusulassa, Saarikylissä, Raikussa, Varalassa, Suomatkassa, Järvi-kulmalla ja Mutikossa on seutukaavassa osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi tai luontosuhteiltaan ja maisemiltaan arvokkaaksi maa- ja metsätalousalueeksi.

Kangasalan yleiskaava on oikeusvaikutukseton suunnitelma, jonka valtuusto on hyväksynyt v. 1976. Kaava on vanhentunut.

Vehoniemen yleiskaavan keskeiset osat, Vehoniemenharju ja Keisarinharju, ovat oikeusvaikutuksellisia. Tältä osin kaavaan ei kajota. Sen sijaan kaavan oikeusvaikutukseton osuus, joka käsittelee Raikun ja Vehoniemen kylä-alueita, kuuluu maaseudun osayleiskaavan piiriin.

Kuohenmaan alueelle laadittiin oikeusvaikutukseton yleiskaava v. 1983. Sillä ohjattiin alueen rantarakentamista ja kylien maankäytön kehittämistä.

Valtuusto hyväksyi koko kunnan ranta-alueita koskevan rantaosayleiskaavan joulukuussa 1997. Kaavaa tullee oikeusvaikutukselliseksi

Alueen pitkä asutuksen ja liikenteen historia on tuottanut maisemaan ja rakennettuun ympäristöön ajallisen kerroksisuuden, jonka kautta nykypäivän asukas voi mieltää historian ja elinkeinojen muutokset. Järvet, harjut ja selänteet kuvastavat monituhatuotista kehitystä kivikauden erä- ja keräilykulttuurista tietoyhteiskunnan vapaa-ajanviettoon, toimeentulon muuttumista huvitukseksi.

vuoden 2001 aikana. Se ohjaa rakentamista rantavyöhykkeellä. Kaavan sisältöön ei ole tarkoitus puuttua maaseudun osayleiskaavaa laadittaessa.

Maaseutualueiden osayleiskaavan valmistelu aloitettiin perusselvitysten tekemisellä vuonna 1999. Kulttuuriympäristöohjelman laatimisen yhteydessä vuoden 2000 alussa on käynnistynyt vuorovaikutus osallisten kanssa.

Taajamien osayleiskaavan laatimisen yhteydessä v. 2000 laadittiin tieverkkosuunnitelma, joka osaltaan käsittelee myös maaseutualueita. Ympäristölautakunta päätti v. 2000 käynnistää kunnan luonnonsuojeluohjelman laatimisen. Tämän ohjelman valmistelu kulkee myös rinnan maaseutualueiden osayleiskaavan kanssa. Ohjelmalla etsitään myös maaseutualueilta virallisen luonnonsuojelujärjestelmän ulkopuolisia, lähiympäristön kannalta tärkeitä ympäristöjä, joiden säilyttämistä voidaan tukea maankäyttöratkaisuin ja ympäristönhoitoin.

Maaseutualueiden osayleiskaavan viranomaisneuvottelu suunnittelun käynnistyessä pidettiin 30.1.2001. Neuvottelussa todettiin tarvetta muinaismuistojen ja rakennuskulttuurin inventointien täydentämiseen ja vaihtoeh-

tojen muotoiluun todellisten rakentamistarpeiden pohjalta. Vaikutusten arvioinneissa pidettiin tärkeänä sosiaalisten vaikutusten osuutta. Myös liikenteen vaikutusten osuutta

tulee syventää huomattavasti siitä, mitä on esitetty kyselyn yhteydessä julkaistussa raportissa.

1.4. KESKEISET VAIHEET JA AIKATAULU

Osayleiskaavan laatimiseen kulunee aikaa vielä pari vuotta. Useat käsittelyvaiheet, selvitysten tekeminen, vaikutusten arviointi ja osallistuminen edellyttävät rauhallista etenemistä. Työ on arveltu saatavan päätökseen vuoden 2002 lopulla, ellei matkaan asetu mutkia.

Liitetaulukossa on esitetty osayleiskaavatyön ja siihen liittyvien muiden suunnittelutöiden tai hankkeiden keskeiset vaiheet sekä tärkeimmät neuvottelut ja kokoukset. Taulukko ajantasaistetaan ja tarkistetaan kussakin eri aikaan ilmestyvässä raportissa. Toteutuneet vaiheet on esitetty normaalilla tekstityypillä, toteutumattomat ja suunnitellut vaiheet kursivilla.

2. OSAYLEISKAAVAN TEHTÄVÄ JA TAVOITE

2.1. TAVOITTEET

Prosessin tavoitteena on laatia maankäyttösuunnitelma, jonka valmistelussa on otettu huomioon väestölliset, taajamarakenteelliset, luonnonsuojelulliset, liikenteelliset, virkistyselliset, maisemalliset, kulttuurihistorialliset ja elinkeinoihin liittyvät intressit.

Kunnan kannalta osayleiskaavan keskeinen tavoite on suunnitella alueen maankäyttöä siten, että suunnittelutarveratkaisujen ja rakennusluvista päättämisen perustaksi on yhtenäinen linja ja riittävästi tietoa alueen kehittämisen edellytyksistä. Suunnittelutarveratkaisusta päätettäessä tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan varmistaa, ettei hankkeella aiheuteta haittaa kaavoitukselle tai alueen käytön muulle järjestämiselle, ei aiheuteta haitallista yhdyskuntakehitystä ja että rakentaminen on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuurimaiseman arvojen säilymistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.

Suunnitelmalla valitaan maaseutualueilta ne alueet, joita halutaan kehittää ja joilla pide-

tään yllä palvelut. Tämä edellyttää yhteiskunnalta ja muilta palveluiden toimittajilta määrätietoista panostusta paitsi kasvatus- ja hoitopalveluihin, myös infrastruktuurin, kuten sähkö- tai yksityistieverkon rakentamisen tukemiseen.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun ja alueiden hallitun kehityksen kannalta on olennaista pohtia väestömäärän ja asumisväljyyden kasvun vaikutusta asuntorakentamiseen määrään. Asuntorakentamisen tarve puolestaan vaikuttaa siihen, millainen mitoitus rakentamisella voi olla suhteessa tilojen pinta-aloihin. Rakennusjärjestyksen vaatimus 5000 neliömetrin tonttikoosta ei anna ohjenuoraa alueelliselle mitoitukselle.

Alueen elinkeinonharjoittajien, eritoten viljelijöiden kannalta kaavan tulee turvata käytössä olevien peltoalueiden pitkäjänteinen kehittäminen maatalousmaana. Muut maaseudulle kuuluvat toiminnot on ohjattava elinkeinojen ehdoilla.

2.2. TYÖN OHJELMOINTI

Työryhmä

Maaseutualueiden osayleiskaavan laatimista johtaa ympäristölautakunta. Työhön osallistuvat kulttuuriympäristöohjelman laatimisen kautta konsultit maisema-arkkitehti Eeva Eitsi ja rakennusrestauroija Pauliina Saarinen. Perusselvitysten tekijöinä ovat mm. rakennusrestaurointiopiskelija Petri Eklund ja biologi Marja Nuottajärvi. Työn vetovastuussa on kaavoitusarkkitehti Markku Lahtinen.

Lähtöaineisto

Osayleiskaavaa varten kunta laatii selvitykset, jotta ympäristön kaikki elementit tulevat tasa-

puolisesti otetuksi huomioon. Tutkittavia ympäristön elementtejä ovat luonnonympäristön lisäksi mm. maisema, rakennettu ympäristö, yhdyskunta- ja elinkeinorakenne sekä esihistoria ja historia. Lähtöaineistoa täydennetään suunnittelun edetessä tarpeen mukaan.

Viranomaisneuvottelussa tuli esille muinaismuistojen perusinventoinnin puutteellisuus. Historiallinen aika on kokonaan huomioon ottamatta. Kylätonttien selvittäminen liittyy myös rakennuskulttuuri-inventoinnin täydentämiseen. Esihistorian inventoinnin suoritta-

misessa joudutaan tyytymään maakuntamuseon aikatauluun.

Maanomistajien kuuleminen

Maanomistajien laatimisvaiheen kuuleminen järjestetään kaksivaiheisena. Kulttuuriympäristöohjelmaa laadittaessa järjestetään kyläiltojen sarja kunkin kylätoimikunnan alueella. Tapaamisia on pariin otteeseen kullakin kyläalueella. Näiden tilaisuuksien puitteissa karroitetaan ympäristön tärkeimpiä ominaisuuksia, selvitetään kulttuuriympäristön hoidon tavoitteita, mutta etsitään myös lisärakentamiselle soveltuvia paikkoja. Näissä tilaisuuksissa osallisilla on suora vaikutusmahdollisuus suunnitteluun.

Toinen laatimisvaiheen kuuleminen järjestetään maankäyttöluonnosten valmistuttua, kun osayleiskaava on saanut kaavakartan ja siihen liittyvien määräysten muodon.

Osallisten suoran kuulemisen lisäksi hankkeelle kutsutaan ohjausryhmä. Sen tehtävänä on tavoitevaiheessa keskustella maaseutuasumisen ja -työnteon uhista ja mahdollisuuksista sekä luoda koko suunnittelualueella koskevat yhtenäiset tavoitteet ja mitoitusperusteet. Ohjausryhmään kutsutaan alueen kylätoimikuntien, elinkeinonharjoittajien ja muiden intressitahojen edustajia.

Suunnitteluun liitettävä vaikutusten arviointi

Kaavas suunnitteluun liitetään maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittama vaikutusten arviointimenettely. Vaikutuksia arvioidaan valmisteluvaiheessa erilaisten kehitysskenaarioiden ja maankäyttövaihtoehtojen pohjalta. Suunnitelmalla on huomattavia vaikutuksia mm. asukkaiden ja kunnan talouteen, ja ne on syytä tuoda esille havainnollisesti.

Maankäyttöratkaisujen arvioimista varten laaditaan vaihtoehtoisia kehitysskenaarioita, joiden mukaan

1. Eurooppalainen kehitys johtaa maatalouden alasajoon eteläisintä Suomea lukuun ottamatta

2. Etätyö ja osa-aikatyö yleistyvät. Maaseutumaisen elämänmuodon arvostaminen lisääntyy. Maalle muuttaa yrittäjiä ja hyvä-tuloisia.
3. Tampereen seutu menestyy ja täyttyy keskituloisista palkansaajista, jotka arvostavat omakotiasutusta. Moottoriliikenneväyliä lisätään, ja työssäkäyvät voivat entistä riippumattomammin valita asuinpaikkansa. Palvelut keskittyvät liikenneväylien solmukohtiin. Vain suuret maatilat säilyvät tuotantoyksikköinä.

Skenaarioiden pohjalta laaditaan vaihtoehtoisia maankäyttöluonnoksia, joita voivat näin ollen olla maaseudun kesannoituminen (0-vaihtoehto), hillitty kehitys (kylien elvyttäminen) ja uudistuminen (haja-asutusräjähdys). Vaihtoehtojen mitoitus tulee laatia todellisen rakentamistarpeen pohjalta.

Viranomaisneuvottelussa todettiin olennaiseksi tarkastella sosiaalisia vaikutuksia ja liikenteen ympäristövaikutuksia. Tarkastelu edellyttäne ulkopuolisen asiantuntemuksen käyttämistä.

Vuorovaikutus ja tiedottaminen

Maaseudun osayleiskaavan valmisteluvaiheessa esitetään arvioitavaksi erilaisia maankäytön rakennemalleja. Nähtävillä olon, lausuntojen ja saadun kansalaispalautteen analysoinnin jälkeen selvästi huonot vaihtoehdot karsitaan pois ja kehityskelpoisten vaihtoehtojen suunnittelua tarkennetaan.

Suunnittelu-, arviointi- ja kuulemiskierroksia jatketaan tarvittaessa kunnes riittävä määrä tietoa on hankittu ja epävarmuustekijöitä poistettu - viisaan päätöksenteon ja osayleiskaavaehdotuksen pohjaksi.

Aikataulu, työmäärä ja kustannukset

Perinteiseen kaavas suunnitteluun nähden vaihtoehtoja luova, osallistava suunnittelu vie totuttua enemmän aikaa. Suunnittelukierrosten määrää ja prosessin aikana esiin tulevan lisätiedon tai -selvitysten määrää on vaikea ennakoida. Aikataulun venymiseen on syytä varautua.

Toisaalta osallistumisen hengessä laadituista kaavoista saatujen kokemusten mukaan suunnittelun alkuvaiheessa käyty periaatteellinen ja julkinen keskustelu helpottaa ja nopeuttaa kaavan hyväksymisvaihetta.

Kulttuuriympäristöohjelman on tarkoitus valmistua vuoden 2001 loppuun mennessä. Työtä tehdään pääosin konsulttivoimin. Hankkeen kokonaiskustannus on noin 240000 mk. Avustuksia ei ole toistaiseksi saatu.

Maaseudun osayleiskaavatyötä varten on käytetty ulkopuolista työpanosta vaikutus-

vitykseen (50000 mk) ja rakennuskulttuuriselvitykseen (15000 mk). Kasvillisuusselvitys edellyttää vuonna 2001 noin 25000 mk panostusta. Kulttuuriympäristöohjelman yhteydessä maanomistajilta ja kylätoimikunnilta saadun tiedonsiirtäminen osayleiskaavaluonnokseen on luonteva liittää konsultin tehtäviin. Kustannuksia tästä aiheutuu noin 50000 mk. Muu osa hankkeesta voidaan hoitaa virkatyönä. Ulkopuolisen työn osuus on näin ollen 140000 markkaa.

2.3 SUUNNITTELU-TEKNISET EDELLYTYKSET

Kartta-aineisto

Pohjakartta-aineistona käytetään vasta julkaistua peruskartta-aineistoa, joka on saatavilla koko alueesta numeerisessa muodossa. Perusselvityksiä laaditaan myös maaperäkartta-aineistosta.

Rekisterit

Paikkatietona on käytettävissä mm. maanomistus-, rakennuslupa-, huoneisto-, väestö- ja suojelualuetietoja.

Sidosryhmätyöskentely

Kaavaa laadittaessa osallisia ovat ainakin ne joiden elämään kaavan sisällöllä saattaa olla vaikutusta. Alustavan tarkastelun nojalla osallisiksi on nimetty seuraavat tahot:

Maanomistajat ja asukkaat:

- yksityiset maanomistajat
- kunta
- alueen yrittäjät

Järjestöt

- MTK Kangasala
- Kangasalan yrittäjät
- Kangasalan metsänhoitoyhdistys
- Kylätoimikunta
- Retkeilyjärjestöt
- Kangasalan luonnonsuojeluyhdistys

- Alueelliset luonnonsuojeluyhdistykset
- Nuorisovaltuusto

Kunnan hallintokunnat

- Kuntasuunnittelu
- Sosiaalitoimi
- Koulutoimi
- Elinkeinotoimi
- Tekninen toimi

Yhdyskuntatekniikka

- Soon Communications
- Fingrid
- Vattenfall
- Sonera
- Vesihuoltolaitos
- Kunnallistekninen suunnittelu

Viranomaiset

- Pirkanmaan TE-keskus
- Hämeen tiepiiri
- Pirkanmaan Liitto
- Naapurikunnat
- Pirkanmaan ympäristökeskus
- Tampereen museot
- Museovirasto

Raportointi

Yleiskaavatyöstä raportoidaan sen edistymisen mukaan aikataulussa esitetyin jaksotte-luin.

3. INTRESSITARKASTELU

3.1. KUNNAN TAAJAMARAKENNE JA SEN TAVOITTEET

Kangasala-vision mukaan puhdas luonto, turvallinen ja viihtyisä ympäristö tarjoavat asukkaille kaupunkiseudun parhaan kasvualustan ja monet virkistätymismahdollisuudet lähes kotiovelta. Maankuulut maisemat, kiehtova historia ja omaleimainen kulttuurielämä luovat elämyksiä ja tuovat vierailijoita Kesäpäivän Pitäjään.

Maankäyttöstrategian mukaan kunnan taajamarakenne säilytetään tiiviinä. Kangasalan maaseutualueet ovat kylärakenteeltaan hajanaisia ja palveluiltaan niukkoja. Vain Raikussa ja Kautialassa on säilynyt koulu. Vehoniemessä on kauppa.

Alueella on n. 1800 asukasta. Väestömäärä on pysynyt kohtuullisen vakaana parin viime vuosikymmenen aikana.

Kuntastrategian mukaan maaseudulla rakentamispaineet ohjataan kyläkeskuksiin ja olevien verkostojen ja kulkureittien yhteyteen. Kylien rakentamisen edistäminen ja palvelujen tarjonta kytketään asukkaiden oman aktiivisuuden lisäämiseen.

Suunnittelualueen asukkaat mieltävät asuinpaikkansa maaseutuna ja toivovat maaseutumaisuuden säilyttämistä.

3.3. MAANVILJELYSELINKEINO JA SEN TAVOITTEET

Maa- ja metsätaloudesta saa Kangasalla elantonsa vielä 340 henkeä eli noin 6 prosenttia työssäkävivistä. Näistä noin puolet asuu suunnittelualueella eli maaseudulla ja harjoittaa perinteistä viljelytoimintaa. Eräillä suunnittelualueen kylillä maa- ja metsätalous on säilyttänyt merkityksensä elinkeinona, ja sen osuus työvoimasta on jopa kaksi kolmannesta.

Suunnittelualue on valtaosin maa- ja metsätaloudeksi. Toimivien tilojen määrä alueella on vähentynyt vaikka viljelyalueen määrä on EU-määräysten voimaan tulon jälkeen säilynyt lähes ennallaan. Toimintansa lopettaneita tiloja on pilkottu ja niiden peltoalueita on vuokrattu ulkopuolisille, niin että lähes puolet kunnan pelloista on vuokraviljelyssä. Maanomistajalla ja vuokraajalla saattaa olla

eturistiriitoja, minkä vuoksi maatalouden pitkäjänteinen kehittäminen on hankaloitunut. Varmuus peltoalueiden käytöstä on viljelyn kannalta ensiarvoista.

Vaikka maatalouden tuottavuus pinta-alaa kohti onkin vähentynyt, tuottavuus viljelyyksikköä kohti on kasvanut. Voidaan arvela, että EU:n tehomaa- ja metsätaloudelle asettamista tavoitteista ja rajoituksista huolimatta osa maatalouden harjoittajista haluaa jatkaa entistä elinkeinoaan myös tulevaisuudessa, ja alueen kulttuurillisten ja maisemallisten arvojen säilymiselle se onkin ehdoton edellytys.

Erityisesti kotieläintilojen osuus maataloudesta vähenee. Maitotiloja on vuoden 2001 alussa kunnassa toimivista 159 maatilasta 43.

3.4 METSÄ, LUONTOYMPÄRISTÖ JA SEN TAVOITTEET

Suunnittelualueella rehevä etelähämäläinen harjumaisema taittuu karuksi keskisuomalai-

seksi kalliomaaksi. Alueella on mm. arvokkaita perinnemaisemia, purouomia ja soita.

Alueella on myös Natura 2000-verkoston kuuluvia kohteita.

Valtakunnallisia suojelukohteita tärkeämpi on metsien merkitys kunnan asukkaiden virkistys- ja ulkoilualueena, marja- ja sienimetsänä. Taajamiin keskittyvä väestö kaipaa vapaa-aikanaan eritoten vanhaksi kasvavan metsän rauhaa, kun taas omistajalleen metsä on tuotanto- ja sijoitusväline. Metsätilat pirstoutuvat perinnönjaon yhteydessä entistä pienempiin palasiin, joiden omistajat asuvat entistä kauempana omistamastaan ympäristöstä. Omistajan suhde metsään ja sen hoitoon heikkenee. Myös metsäyhtiöiden ja metsänomistajien välille voi kasvaa arvojen erilaisuudesta juontuvia intressiristiriitoja.

Metsälaki takaa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeimpien ominaisuuksien huomiointiin ottamisen metsätaloudessa. Kokonaisuutena kuitenkin vanhojen metsien osuus metsäpinta-alasta vähenee, niiden ekologinen

arvo laskee ja metsien moninaiskäyttö vaikeutuu.

Rantaosayleiskaavoituksen yhteydessä tehdyssä luontoinventoinnissa kartoitettiin järvi- ja rantavyöhykkeiden arvokkaimmat alueet, jotka on otettu huomioon rantayleiskaavakartassa. Yleiskaavatyön aikana myös muu osa alueesta inventoidaan maankäytön suunnittelun edellyttämällä tavalla.

Kaavoituksella ja muulla maankäytön ohjauksella voidaan turvata lähiympäristön arvokkaimpien ominaisuuksien säilyminen rakentamiselta aiheuttamatta merkittävää haittaa elinkeinoille. Alueen tärkeimmät luontokohteet ovat yleensä rakentamisen tai metsänhoidon kannalta kelvottomia tai vähämerkityksisiä alueita.

Maankuulujen maisemien ja puhtaan luonnon säilyttäminen on kunnan visiossa asetettu tavoite.

3.5. MUIDEN INTRESSIRYHMIEN TAVOITTEET

Muita intressiryhmiä ovat mm. kansalaisjärjestöt, alueen kylätoimikunnat, retkeily- ja ulkoilujärjestöt sekä matkailun edustajat. Kulttuurimaiseman intressejä edustavat kotiseutu- ja kulttuuriyhdistykset.

Matkailun ja rakennetun kulttuuriympäristön kannalta maaseudun kulttuurimaiseman sopusointuisuuden säilyttäminen on tärkeää. Hoidetut rakennukset hoidetussa viljelymaisemassa viehättävät niin asukkaiden kuin kävijöidenkin silmää. Kulttuuriympäristön hoito toteuttaa kunnan visiota.

Kylätoimikuntien tavoitteena on kylien elinvoimaisuuden ja palveluiden säilyttäminen tai kehittäminen. Koulujen oppilasmäärien pitäminen vakaana edellyttää nuorten perheiden saamista kylien asukkaiksi. Parasta tukea uu-

det asukkaat antavat, mikäli he saavat myös elantonsa kotinsa läheisyydestä. Maaseudun elinkeinojen kehittäminen on myös kunnan elinkeinotoimen intressi.

Taajama-alueiden ja maaseudun elävä vuorovaikutussuhde voidaan tulkita paitsi tavaravaihtona myös virkistysmahdollisuuksien vaihtona. Maaseudun ympäristö, niin pellot kuin metsätkin ovat niiden 20000 kuntalaisen ulkoilualuetta, jotka eivät itse asu maalla. Tätä intressiä ajavat erityisesti retkeily- ja ulkoilujärjestöt sekä näitä näkymiä kaupallisesti hyödyntävä matkailutoiminta.

Intressiryhmien tavoitteita ja kansalaismielipiteitä kartoitetaan tarkemmin osallistumisen myötä.